

Tolkning av arvodesreglemente

*Kommunfullmäktigepresidiets tolkning av Gävle kommuns
arvodesreglemente.*

20KS54

Tolkning av arvodesreglemente

Kommunfullmäktigepresidiets tolkning av Gävle kommuns
arvodesreglemente.

Fastställd av fullmäktiges presidium den 22 oktober 2020

Grafisk form Pangea design

ISBN anges här i förekommande fall
www.gavle.se

Förord

Enligt 4 kap. 15-16 §§ kommunallagen ska fullmäktige anta riktlinjer för sådan ersättning som utges till förtroendevalda. Nuvarande bestämmelser om ekonomiska förmåner för förtroendevalda (18KS251-7) antogs av fullmäktige den 18 juni 2018 (§ 10). Enligt 20 § 1 § arvodesreglementet har fullmäktige delegerat till sitt presidium att tolka innehållet i bestämmelserna. På senare tid har det uppkommit frågor om hur vissa av bestämmelserna ska tillämpas och förstås. Vissa av bestämmelserna har därför varit föremål för presidiets granskning och i anledning av denna granskning har vi därför valt att förtydliga och kommentera bestämmelserna mer i detalj.

Detta tolkningsdokument är beslutat av presidiet den 22 oktober 2020.

Eva Ålander
Kommunfullmäktiges ordförande

§ 3 Förtroendeuppdrag som kommunfullmäktiges ordförande, vice ordföranden, kommunalråd, oppositionsråd, ordförande och 1:e och 2:e vice ordförande i nämnder, styrelser och kommunala bolagsstyrelser

Månadsarvoden utges till förtroendeuppdrag som kommunfullmäktiges ordförande, vice ordföranden, kommunalråd och oppositionsråd, ordförande och 1:e och 2:e vice ordförande i nämnder, styrelser och kommunala bolagsstyrelser.

Dessa månadsarvoden innefattar ersättning för samtliga uppdrag för den nämnd, styrelse eller bolag som ledamot representerar.

Anmärkning: För ledamot i kommunstyrelsen som dessutom är kommunalråd eller kommunalråd i opposition med månadsarvode utgår inte extra mötesarvode. För ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen, som ej är kommunalråd eller kommunalråd i opposition, utgår mötesarvode för uppdrag i beredning, kommittéer och utskott utgår inget extra arvode.

Till gruppledare för partier, vilka är representerade i kommunfullmäktige och som inte har kommunalråd, kommunalråd i opposition eller nämndsordförande utgår månadsarvode.

Presidiets tolkning av 3 §

Månadsarvode betalas ut till förtroendevald som är ordförande i kommunfullmäktige, kommunalråd, ordförande samt 1e och 2e vice ordförande i nämnder, i kommunstyrelsen och i kommunala bolagsstyrelser. Även 1e och 2e vice ordförande i fullmäktige erhåller månadsarvode enligt denna bestämmelse. Under avsnittet "anmärkning" framgår att en ledamot i kommunstyrelsen, under förutsättning att denne också är kommunalråd, *utgår inget extra mötesarvode*. I andra meningen framgår att övriga ledamöter i kommunstyrelsen, under förutsättning att denne inte är kommunalråd, *utgår mötesarvode för uppdrag i beredning, kommittéer och utskott utgår inget extra arvode*.

Skrivelsen är otydlig och lämnar motstridiga uppgifter. En ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen får ett (1) månadsarvode för uppdraget i detta organ. I detta arvode ingår ersättning för sammanträden med beredningar, utskott eller sammanträden med kommunstyrelsen i sin helhet. Själva syftet med ett månadsarvode är att något annat arvode inte betalas ut.

Det finns ett undantag från denna regel. Om den förtroendevalde är ordförande i en nämnd enligt arvodesnivå G utges, förutom månadsarvode, även sammanträdesarvode. I alla andra fall är huvudregeln att den som har ett månadsarvode inte får något annat arvode än detta (Jfr 7 § 2 st. tillämpningsanvisningarna)

§ 4 Särskilda bestämmelser för förtroendeuppdrag med månadsarvode

Ordförande i kommunala bolag – i månadsarvodet till ordförande i ett kommunalt bolag ingår ersättning för förtroendeuppdrag i dotterbolag.

Ordförandearvode till 1:e vice ordförande – om förtroendevald, på grund av längre tid av sjukdom, olycksfall, medicinsk behandling, föräldraledighet eller annan orsak, blir förhindrad att fullfölja sitt uppdrag har nämnd möjlighet att besluta att omfördela arvode till 1:e vice ordförande.

Om ledamot med månadsarvode, på grund av sjukdom, olycksfall, medicinsk behandling eller föräldraledighet, blir förhindrad att fullfölja sitt uppdrag utgår inte något arvode. Ledamot med anställning sjukanmäler sig enligt sjukförsäkringens regler eller anmäler föräldraledighet enligt föräldraförsäkringens regler.

Anmärkning: Meddelande om frånvaro ska anmälas till nämndsekreterare om ledamot med månadsarvode blir förhindrad att utföra sitt uppdrag.

Uppdrag i annan nämnd/bolag - förtroendevald med månadsarvode har rätt till månads-/sammanträdesarvode och övriga ersättningar vid sammanträden och förrättningar i annan kommunal nämnd, styrelse m.m. efter uppdrag från kommunfullmäktige.

Undantaget från denna regel är om ordförande/1:e och 2:e vice ordförande har ett månadsarvode som överstiger 50 % i annat uppdrag utgår ersättning enligt arvodesnivå för ledamot i berört bolag eller nämnd.

Presidiets tolkning av 4 §

Innebörden av andra stycket är att om ordförande är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag ska dennes arvode omfördelas till 1:e vice ordförande. Detta innebär att ordinarie ordförande inte längre är berättigad till arvode. Det ska alltså inte betalas ut dubbla arvodet. Detta stycke tillämpas även fullmäktiges ordförande och ordföranden i ett kommunalt bolag. Enligt tredje stycket utgår inget arvode om den förtroendevalde är förhindrad att utföra sitt uppdrag. Frånvaro ska dock vara mer varaktig än tillfällig för att ledamoten ska anses vara förhindrad. Frånvaro från flera sammanträden kan ses som en indikation på att ledamoten blivit förhindrad att fullgöra sitt uppdrag. Det är emellertid den förtroendevalde själv som avgör när denne anser sig så förhindrad att denne inte längre kan fullgöra sitt uppdrag. I sådana fall är det ledamotens skyldighet att anmäla detta till nämndsekreterare.

Av fjärde stycket följer att en ledamot ska meddela sin frånvaro till nämndsekreterare, om ledamoten är förhindrad att utföra sitt uppdrag. Detta innebär inte att ledamoten måste meddela sin

frånvaro för ett specifikt sammanträde. Frånvaron från ett enskilt sammanträde påverkar inte månadsarvodets storlek. Antingen erhåller ledamoten månadsarvode eller så erhåller ledamoten inget arvode alls. Om det är uppenbart att ledamoten är varaktigt förhindrad, och inte självmant meddelar detta inom rimlig tid, bör nämndsekreteraren samråda med nämndens eller bolagets ordförande.

Arvode inom Gävle kommuns bolagskoncern

En fråga av särskilt intresse är reglerna kring arvodering i kommunala bolag. Gävle kommuns bolagskoncern består av moderbolaget Gävle Stadshus AB som i sin tur äger fyra andra bolag – s.k. dotterbolag.¹ En tolkningsfråga som har uppstått är i vilken utsträckning ordföranden och ledamöter (som har månadsarvode) i ett dotterbolag till Gävle Stadshus AB har rätt till arvode i detta bolags ev. dotterbolag. Enligt *första stycket* erhåller ordförande i ett kommunalt bolag ingen ersättning för uppdrag i dotterbolag. Av *femte stycket* framgår å andra sidan att förtroendevald med månadsarvode har rätt till månads-/sammanträdesarvode och övriga ersättningar vid sammanträden och förrättningar i annan kommunal nämnd, styrelse mm efter uppdrag från fullmäktige. Vilken typ av styrelse som avses i femte stycket framgår emellertid inte. Om en bolagsstyrelse innefattas av femte stycket blir innebörden därmed att en ordförande i ett kommunalt bolag erhåller mindre arvode än en vanlig styrelseledamot i ett kommunalt bolag, om båda har uppdrag i samma dotterbolag. Detta kan knappast ha varit syftet och ett sådant förhållningssätt får anses orimligt. En sådan ordning skulle inte vara något incitament för en person att åta sig uppdrag som styrelsens ordförande i ett kommunalt bolag. Bestämmelsen ska därför tolkas på följande sätt: En förtroendevald i ett kommunalt bolag erhåller ett (1) månadsarvode. För uppdrag i dotterbolag utgår inget arvode överhuvudtaget – varken för ordförande, 1e och 2e vice ordförande eller för förtroendevalda styrelseledamöter i övrigt i sådana bolag. Syftet torde dock inte ha varit att förtroendevalda i Gävle Stadshus inte ska få något arvode för uppdrag i detta bolags dotterbolag. Syftet måste snarare ha varit att något arvode inte ska erhållas för uppdrag sådana dotterbolag som är dotterbolag till ett av Gävle Stadshus olika dotterbolag.

---

¹ Gävle kommuns bolagskoncern består av moderbolaget Gävle Stadshus AB. Moderbolaget äger i sin tur 100 % av aktierna i AB Gavlegårdarna, Gävle Energi, Gävle Hamn AB och Gavlefastigheter Gävle kommun AB. Gästrike Vatten AB ägs till 60 % av Gävle Stadshus AB och är därmed ett dotterbolag till moderbolaget Gävle Stadshus AB.

§ 5 Förtroendeuppdrag i utskott och beredningar

Kommunfullmäktige, respektive nämnd, styrelse m.m. inrättar själv nödvändiga råd, utskott och följer reglerna för sammanträdesarvoden.

§ 7 Sammanträdes- och förrättningsarvoden

Följande ersättningsnivåer för sammanträdes- och förrättningsarvoden gäller och grundar sig på procent av grundbeloppet

Upp till 4 timmar	1,5 %
Mer än 4 timmar och upp till 6 timmar	2,0 %
Mer än 6 timmar	2,5 %
Kommunfullmäktige	3,5 %

Arvodet utgår från protokollets sammanträdestid.

Kommunfullmäktige har enhetligt arvode. Understiger deltagandet i sammanträdet halva sammanträdestiden utgår hälften av arvodet för hela sammanträdestiden.

(Se bilaga för "Månads- och sammanträdes-/förrättningsarvoden".)

Anmärkning: Beslut ska finnas från berörd nämnds- eller styrelseordförande när förrättningsarvode ska utges

Presidiets tolkning av 5 och 7 §§

I arvodesreglementet har det inte preciserats vilka sammanträden eller förrättningar som är arvodesgrundande. 5 § ger sken av att varje nämnd kan inrätta vilka slags grupper och konstellationer som helst och att arvodesreglementet ska tillämpas i sådana situationer. I sammanhanget vill presidiet påpeka att ett "råd" (5 §) överhuvudtaget inte nämns i kommunallagen och utgör därför inte ett offentlighetsrättsligt organ. Emellertid kan ett råd eller exempelvis en kommitté vara en nämndsberedning, om den är inrättad på det sätt som kommunallagen föreskriver.

Sammanträdesarvoden utgår endast för sammanträden med sådana organ som erkänns av kommunallagen nämligen; fullmäktige, nämnder, utskott samt nämnd- och fullmäktigeberedningar. Övriga möten som äger rum före exempelvis ett nämndsammanträde, i en partigrupp, är inte ett sammanträde för vilket sammanträdesarvode betalas ut.

Arvodereglementet innehåller inte någon definition av begreppet förrättning eller på vilket sätt detta skiljer sig från ett sammanträde. En förrättning kan närmast definieras som ett

avgränsat uppdrag som ska tillkomma den förtroendevalde enligt särskilt beslut av nämnd, styrelse eller bolag.

Å andra sidan framgår av 7 § 5 st. att beslut ska finnas från berörd nämnd- eller styrelseordförande för när förrättningsarvode ska utges. Vad som ska anses utgöra en förrättning framgår inte av reglementet. Detta manar till en restriktiv tillämpning avseende förrättningsarvoden överlag.

Förrättningsarvodet ska inte heller användas som ett substitut till sammanträdesarvode, dvs. i brist på annat. Det ankommer på varje nämnd och bolag att, inom respektive verksamhetsområde, bestämma vilka förrättningar som, vid en restriktiv tolkning, kan anses vara sådana att de är arvodesgrundande. Förrättnings- och sammanträdesarvoden kan emellertid inte anses utgå när den förtroendevalde deltar i kurser och konferenser. Den förtroendevalde kan dock ha rätt till ersättning i form av förlorad arbetsförtjänst.

§ 8 Allmänt

Övriga ersättningar utöver arvoden utges till förtroendevald för resor

förlorad arbetsinkomst

pensionsförmån

traktamente

barntillsyn

funktionsnedsättning

vård och tillsyn av familjemedlem

kurs, konferens m.m.

jourtillägg för uppdrag inom socialnämnden.

Den förtroendevalde ska inom tre månader styrka alla ersättningskrav med kvitton som visar utgifter eller intyg som visar förlorad arbetsinkomst m.m.

Ersättning ska begäras på särskild blankett "Ersättningsanspråk för resor, förlorad arbetsinkomst samt övriga ersättningar för förtroendeuppdrag" som lämnas till sekreteraren.

Presidiets tolkning av 8 §

8 § 1 st. reglerar övriga ersättningar utöver arvoden. Framförallt avses kostnadsersättning i anledning av exempelvis resor, kurser eller en konferens. Presidiet vill förtydliga att 8 § inte innebär att sammanträdes- eller förrättningsarvode utgår för resor, kurser eller konferenser m.m.

Ersättning enligt 8 § ska motsvara en reell ekonomisk förlust för den förtroendevalde. Denna ekonomiska förslut måste styrkas. Företrädesvis ska en lönespecifikation lämnas in när den förtroendevalde yrkar ersättning för förlorad arbetsförtjänst, alternativt ett arbetsgivarintyg som inte är äldre än ett (1) år. Respektive nämndsekreterare, eller annan som ansvarar för handläggning av arvodesärenden, avgör själv om mer dokumentation krävs. Avslutningsvis vill presidiet påpeka att det är den förtroendevalde själv som ansvarar för att meddela ändrade inkomstförhållanden.

§ 9 Resor

Ersättning utges till förtroendevald för resor vid deltagande i sammanträden eller kommunala förrättningar inom kommunen. Resor följer kommunkoncernens resepolicy. Om bil måste användas utgår ersättning från bostad eller arbetsplats och förrättningsställe. Ersättning utges enligt gällande bilersättningsavtal.

Parkeringsavgift ersätts i samband med sammanträde m.m. och utges endast om parkeringskvitto lämnas till sekreteraren.

Resor utanför kommunen i samband med kurser, konferenser, förrättning etc. som beslutats av berörd nämnd/organ ersätts enligt kostnad för färd med allmänna kommunikationer eller om detta inte är möjligt enligt koncernens resepolicy (bilpoolsbil, hyrbil).

Presidiets tolkning av 9 §

I den mån det är görligt och praktiskt genomförbart ska en förtroendevald följa kommunens resepolicy. Det förekommer emellertid att vissa nämnder och bolag nekar förtroendevalda ersättning för att de reser med exempelvis egen bil. Det är den förtroendevalde själv som avgör hur denne hur denne lämpligast ska ta sig till ett sammanträde eller en förrättning. Om detta medför en merkostnad ska detta ersättas.

§ 10 Förlorad arbetsinkomst

Skälig ersättning utges till förtroendevald för förlorad arbetsinkomst inklusive semesterersättning på grund av politiskt uppdrag. Ersättningen ska motsvara styrkt inkomstbortfall. Se tillämpningsanvisningar till bestämmelser om ersättning för förtroendeuppdrag i Gävle kommunkoncern.

Förtroendevald i nämnd har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst för upp till fyra timmar per halvår för verksamhetsbesök inom förvaltningens verksamhetsområde.

Anmärkning: För ledamot anställd i Gävle kommunkoncern ska inte löneavdrag göras för deltagande i sammanträde, förrättning eller förtroendemannautbildning för vilket/vilken ersättning för förlorad arbetsinkomst utges.

Berörd förvaltning/bolag debiterar i efterskott, den nämnd/styrelse den anställde fullgör uppdrag åt, för uppkomna kostnader.

Presidiets tolkning av 10 § (Inkl. 13-15 §§)

Avseende 10 § får skälig ersättning anses motsvara det reella och styrkta inkomstbortfallet som den förtroendevalde drabbats av i anledning av sitt uppdrag. Ersättning är dock högst 489 kronor per timme (år 2020). För att beräkna den högsta ersättningen (inkl. semesterersättning) vid förlorad arbetsförtjänst används följande formel: *Månadsarvodet för en riksdagsledamot x 12 = A -> A / 1680.*

När det gäller skälig ersättning enligt 13-15 §§ får 200 kronor i timmen anses skäligt.